

Кафедра педагогіки

Порівняння наповнення навчальних планів підготовки фахівців ОКР «Магістр» спеціальності «Педагогіка вищої школи» НУБіП України і фахівців ОКР «Магістр» спеціальності Master of Education («Майстер освіти») Університету Гарвард (США) та фахівців ОКР «Магістр» спеціальності Master of Education («Майстер освіти») Університету штату Арканзас (США)

Порівняння навчальних планів дозволяє дійти наступних висновків:

1. Співпадання навчальних дисциплін у навчальних планах складає близько 35%. Це насамперед стосується дисциплін: «Правові засади наукової та педагогічної діяльності», «Вступ до спеціальності», «Основи наукових досліджень в педагогіці», «Історія педагогіки», «Основи педагогічної майстерності», «Організація виховної роботи у ВНЗ», «Педагогічні технології», «Розвиток вищої освіти в зарубіжних країнах» (співпадання по Гарварду); «Філософські проблеми наукового пізнання», «Правові засади наукової та педагогічної діяльності», «Вступ до спеціальності», «Історія педагогіки», «Організація виховної роботи у ВНЗ», «Розвиток вищої освіти в зарубіжних країнах» (співпадання по Університету штату Арканзас);

2. Навчальні плани підготовки магістрів у США містять меншу кількість дисциплін. Так у НУБіП України студенти вивчають 23 дисципліни, у Гарвардському Університеті (США) – 16, в Університеті штату Арканзас (США) – 15. Не зайве додати, що навчальні дисципліни, які вивчають студенти у США, носять інтегративний характер і, на нашу думку, охоплюють більшу кількість інформації, ніж аналогічні в Україні. Наприклад, фахівці ОКР «Магістр» спеціальності Master of Education («Майстер освіти») університету штату Арканзас (США) дисципліну «Історія і філософія вищої освіти» вивчають у межах 5 кредитів, тоді, як аналогічну («Філософські проблеми наукового пізнання») майбутні маістри спеціальності «Педагогіка вищої школи» у НУБіП України лише 2; на вивчення дисципліни «Вища освіта», яку опановують студенти у США

відведено 5 кредитів, тоді як на аналогічну «Вступ до спеціальності» в Україні лише 1 кредит.

3. Різниться і час відведений на вивчення навчальних дисциплін. Наприклад, час відведений на вивчення дисциплін майбутніми фахівцями ОКР «Магістр» спеціальності «Педагогіка вищої школи» НУБіП України складає 39 кредитів (1 кредит=54 год.), в Університеті штату Арканзас (США) – близько 45 кредитів, у Гарвардському Університеті (США) – 19. Проте зауважимо, що студенти Гарварду, окрім названих кредитів, прослуховують (за вибором) додаткові курси, які відповідають вимогам програми.

4. Відрізняється і кількість годин практичного навчання на користь НУБіП України.

5. Відмітимо увагу навчальних закладів у США щодо формування лідерських якостей майбутніх («Майстрів освіти»). Так, навчальний план Гарвардського Університету містить курс «Міркування про лідерство, адміністрування та керівництво».

6. Майбутні магістри освіти у США вивчають значну кількість дисциплін щодо економічних аспектів та управління освітою. Наприклад, студенти у Гарварді опановують: «Керівництво, підприємництво і навчання», «Поняття про гроші: інституційне просування у сфері вищої освіти», «Принципи і правила вступу до ВНЗ», «Економіка коледжів і університетів», «Управління фінансових ресурсів в некомерційних організаціях», «Конструювання майбутньої професійної діяльності», в Університеті штату Арканзас – «Фінанси та фінансове управління», «Управління та політика у сфері вищої освіти», «Організація розвитку та змін»

7. Заслуговують на увагу дисципліни «Недержавні форми навчання» (Університет штату Арканзас) й «Управління фінансових ресурсів в некомерційних організаціях», «Спільноти молодших коледжів» (Гарвардський Університет), які дозволяють дати знання студентам відносно навчальних закладів недержавної форми власності.

8. Зауважимо на мізерну складову педагогічних дисциплін у навчальних планах США та дисциплін щодо методик викладання, що вважаємо їх недоліком.

9. До переваг змісту навчання підготовки майбутніх фахівців української вищої школи відносимо серйозну гуманітарну (гуманістичну) складову («Філософські проблеми наукового пізнання», «Етика викладача вищої школи», «Психологія творчості», «Соціальна психологія»), яка дозволяє сформувати вміння творчо підходити до розв'язання фахових проблем, вміння працювати у колективі й групі, здійснювати міжособистісне спілкування тощо.

10. Насамкінець додамо, що робота над порівняннями змісту освіти майбутніх фахівців вищої школи дозволила виявити деякі розбіжності у трактуванні поняття «педагогіка», «виховання», «освіта». Якщо педагогіка – це наука, яка вивчає виховання, то смисл слова «виховання» як процес передачі соціального досвіду людства від покоління до покоління, формування ставлення до світу, вмінь і навичок соціально схвалюваної поведінки, одним англійським відповідником передати не можливо. Цей смисл можна передати тільки приблизно кількома словами. Одним із таких слів буде education – «освіта», іншим attitude education – «освіта (формування ставлення)», value education – формування ціннісного ставлення до дійсності. Є ще дієслово to bring up – «вирощувати, ростити».

Все вищезазначене дозволяє сформулювати наступні *рекомендації* щодо удосконалення навчального плану підготовки фахівців ОКР «Магістр» спеціальності «Педагогіка вищої школи» НУБіП України:

1. Пропонуємо, з метою виховання лідерських якостей у майбутніх педагогів вищих навчальних закладів, включити у навчальний план дисципліну «Самовиховання лідерських якостей».

2. Передбачити навчальним планом дисципліни, що будуть спрямовані на формування управлінських і менеджерських умінь, умінь здійснювати фінансові операції у майбутніх магістрів вищої школи.

Завідувач кафедри педагогіки

Р.В. Сопівник